

ANTROPOLOGY OF COMMUNICATION

INTERNATIONAL CONFERENCE

SIBIU SEPTEMBER 2017

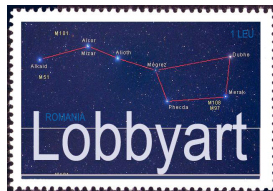
AGENDA

COLECȚIA MISTRIA

REALITATEA VIRTUALĂ ȘI PERSONALITĂȚILE SECOLULUI XXI

Project Lobbyart co-funded by the Sibiu City Hall and the Sibiu Local Council

Colectivul de coordonare apreciază susținerea primită din partea mediului academic din: București, Iași, Târgu Mureș, Cluj-Napoca, Timișoara, Alba Iulia, Craiova, din medii academice de peste hotare, precum și din partea partenerilor afiliați.

ANTROPOLOGY OF COMMUNICATION

INTERNATIONAL CONFERENCE

SIBIU

21-21 SEPTEMBER 2017

SECOND EDITION

THE TREE OF LIFE
THE TREE OF KNOWLEDGE

Editura „ASTRA Museum”
Sibiu, 2017

THE TREE OF LIFE

THE TREE OF KNOWLEDGE

LOBBYART

The Multicultural and Multiconfessional Center of Studies

Lobbyart in partnership with: Lucian Blaga University, Academiar Land Forces, I. Rainer Intitutul Research of the Romanian Academy, Evangelic Academy Transylvania, Astra Folk Civilization Museum, LIONS, Rotary, Students Culture House Sibiu, UCEE Bruxelles- Romania and Sibiu Municipality Hall, organizes over 21-22 september, 2017 in Sibiu, the second edition of The International Conference – Anthropology & Communication. The organizers of this edition invites you to explore "The Tree of Life, The Tree of Knowledge".

Research fields: Philology, communication, public relations, journalism, history, geography, medicine, psychology, philosophy, sociology, arts, engineering, theology, international relations, education sciences, European studies, political studies and social sciences. The conference can be written in Romanian or in a foreign language (English, French, German, Italian, Spanish, Polish, Hungarian, Chinese, Bulgarian, Czech, Albanian, Serbian, Norwegian, Swedes, Yiddish, Luxembourg, Belgium, Hebrew, Russian Arabic etc).

At the conference are invited to participate researchers, academics, doctors in the areas mentioned above, PhD, students.

We celebrate the European Day of Languages

The European Day of Languages (EDL) was first celebrated in 2001 during the European Year of Languages. At the end of this campaign the Council of Europe's Committee of Ministers decided to make EDL an annual event, to be celebrated each 26 September. Every year, millions of people in the Council's member states and elsewhere organise or take part in activities to promote linguistic diversity and the ability to speak other languages.

The general aim is to draw attention to Europe's rich linguistic and cultural diversity, which has to be encouraged and maintained, but also to extend the range of languages that people learn throughout their lives in order to develop their plurilingual skills and reinforce intercultural understanding. EDL is an opportunity to celebrate all of Europe's languages, including those that are less widely spoken and the languages of migrants.

On the occasion of the day, a range of events are organised across Europe: activities, television and radio programmes, language classes and conferences. National authorities and the various partners are given a free hand to organise activities. To coordinate the activities organised at national level, the Council of Europe asks participating countries to nominate "National Relay Persons" for the day.

THE OBJECTIVE OF THE INTERNATIONAL CONFERENCE ANTROPHOLOGY OF COMMUNICATION

The initiators want to identify the profile of the new generation decision from Romania and abroad, in coming years 2020-2035, in line with international development forecast and the strategy of development in Romania (reported by Romanian Academy). As such, it will organize annual communication sessions. Materials will be published in the "Cahiers pre-conferencing communication" and in the book "Anthropology Communicatio". In fact, the best papers will be presented at the last conference of excellence. In this type of session without taxes (solidarity sessions) the participants will receive printed materials. Organizers want to encourage the transition from research to seven medieval arts (Trivium and Quadrivium) to our current society (IT & C information and for 3D or 4D)

Scientific Committee:

- *Pr.Prof.univ.dr. Mircea Păcurariu, membru al Academiei Române
- *Prof.dr.arh.Paul Niedermaier, membru corespondent al Academiei Române
- *Prof. univ. dr. acad. Răzvan Theodorescu
- *IPS prof. univ. dr. Laurențiu Streza, membru de onoare al Academiei Române
- *Gl.bg.prof.univ.dr.ing. Ghiță Bârsan, Rectorul AFT “Nicolae Bălcescu” Sibiu
- *Prof.univ.dr.ing.Ioan Bondrea, Rectorul ULBS
- *Prof.univ. dr.H.C. Dan Popescu; Universitatea Rennes & ULBS
- *Adrian Erbiceanu, Directorul Asociației Scriitorilor Quebec, Canada.
- *Prince Eugen Enea Caraghiaur reprezentantul Casei Regale de Panciu, Basarabia-Republica Moldova.
- *Dr.dr.Andrei Kosma, Președinte fondator al Societății Academice de Antropologie, membru (as) al Academiei Oamenilor de Știință din România
- *Prorector Conf.univ.dr. Marian Țiplic, ULBS
- *Prof .univ. dr. Gheorghe Manolache
- *Prof. univ. dr. Dumitru Acu, *presedintele* Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român-ASTRA
- *Prof.asociat,PhD.Adrian Petre Popescu, vicepreședintele UCEE România
- *Ing. rețu Adrian, Vicepreședintele Asociației Administratorilor de Păduri din România Șef ocol - Ocolul Silvic Rășinari, Administrator Sit Natura 2000 Munții Făgăraș și Piemontul Făgăraș.
- *Decan Pr. Prof. univ. dr. Nicolae Chifăr, Facultatea de Teologie ULBS
- *Conf. univ. dr. Ionescu Alina Geanina, *dir.Centrului. ASTRA pentru Patrimoniu*
- *Pr.univ. prof. dr. Constantin Nacula, ULBS

Scientific Committee:

- *S.I. dr ing. Liliana Georgeta Popescu, Directorul Casei de cultură a studenților Sibiu
- *Cercetător III dr. Viorella Manolache , Institutul de Științe Politice „Ion I.C.Brătianu”; Academia Oamenilor de Știință din România
- * prof.univ. dr. Ioana-Narcisa Crețu, ULBS
- *Decan Prof. univ. dr. Sorin Radu, Facultatea de Științe Socio-Umane ,ULBS.
- *Conf. univ. dr. Liana Iunesch. ULBS
- *Decan. Prof.univ.dr. Dan Andrei Terian - Facultatea de Litere și Arte, ULBS
- *Decan ,Conf.univ.dr. Angela Bănăduc, Facultatea de Științe ULBS
- *S.I.dr.ing.dr. Szombatfalvi Török Francisc , Facultatea de inginerie
- *Decan Conf. univ. dr. Maria Cernușcă-Mițariu, Facultatea de Medicină ULBS
- *Prof. univ. dr. Dionizie Turcu , ULBS
- *Decan , Prof.univ.dr.ing. Camelia Sava, Decanul Facultatea ȘAIAPM - ULBS
- *Decan, Conf. univ. dr. Silvia Mărginean, Facultatea de Științe Economice -ULBS
- *Cercetator Delia Voina consilier DJCS
- *Prof.univ. dr. Ec. Bogdan Ioan
- *Dr.AlexiuTatu,Directorul Arhivelor Naționale Sibiu
- *Decan , Prof. univ. dr. Radu Gheorghe Geamănu,Facultatea de Drept,ULBS
- *S.I.dr.ing. Mihai Victor Zerbese;
- *Dr. Dan Paul, Președintele ATRECO
- *Prof.dr. jr. Italo Selleri,consul cultural - Ambasada Italiei la Sibiu
- *Prof. dr. Emil Hartmann, Academia de Teatru - Köln
- *Decan Prof.univ.dr.ing. Liviu Roșca, Facultatea de Inginerie ULBS

*Prof.dr. Radu Vancu, Directorul Revistei Transilvania	*Otto Deutsch, preşedintele comunităţii evreieşti din Sibiu
*Prof.univ.dr.habil. Lucian Emil Roşca, Şcoala Doctorală de Muzică şi Teatru - Universitatea de Vest Timişoara	*Ing Beniamino Faoro, preşedintele UCEE Bruxelles -Romania
*Prof.univ.dr.Ioan Dur, conducator de doctorate	*Ivan Valentin, preşedintele Asociaţiei Comunele din România -Filial Sibiu
* Cercetator dr. Nadia Badrus	*Prof.univ.dr.jr.Elisabeta Boţian, Universitatea ROGER
*Consilierul cultural din cadrul Arhiepiscopiei Sibiului, pr. lect. univ. dr. Emanuel Tăvală	* Valentin Delcă – director al Direcţiei Judeţene pentru Cultură Sibiu

Committee of organisation:

- * Dr.dr.Andrei Kosma, Director ştiinţific al Comisiei de Antropologie din cadrul Academiei Române
- * Cercetător III, PhD. Adrian Popescu Vicepreşedinte UCEE Bruxelles-România
- * Ing. Otto Deutsch, preşedintele Comunităţii iudaice din Sibiu
- * Conf. univ. dr. Alina Geanina Ionescu, Directorul Centrului ASTRA pentru Patrimoniu
- * S.l. dr.ing. Liliana Georgeta Popescu, Directorul Casei de cultură a studenţilor din Sibiu
- * S.l. dr. ing. Szombatfalvi Török Francisc, inspector şef ITM
- * Conf.univ.dr. Lucian Grozea, Catedra de Jurnalism şi Filosofie ULBS
- * Conf. univ. dr. Liana Iunesch Universitatea "Lucian Blaga" Sibiu
- * Delia Voina drd. consilier DJCS
- * S.l.dr.ing. Mihai Victor Zerbes
- * S.l.dr. ing. Gina Maria Moraru
- * Ivan Valentin, Preşedintele Asociaţiei Comunelor din România - filiala Sibiu
- * Drd. Cristina Pârvu ULBS
- * Sl.dr.ing Marinela Inţă

Conference Secretariat:

- * Iulia Drăguţoiu, expert în limbaj mimico-gestual, Vicepreşedinte Lobbyart
- * Fred Nuss, artist fotograf, membru A.FIA
- * Sl.dr.ing Marinela Inţă
- * Dragos Ştefan Popescu

Anthroposophical Life Gifts

Lecture II

*
* *

The Relativity of Knowledge, and Spiritual Cosmology

Translation: Frank Thomas Smith

„When I tried in the last lecture to explain the influence exercised on man by the part of the Earth on which he as physical man develops, I had chiefly in mind to point out very distinctly that the whole Earth is an organism, an ensouled organism, permeated by spirit. For, as an organism has its separate, distinct differentiated members, each of which has a special task, — the arms have not the task of the legs, nor the heart that of the brain, and so on, if we consider the Earth as one whole, as in ensouled organism permeated by spirit, each part of the Earth has its own special task.

The special task of the separate human organic members is perceptible in the form of these separate members. The arms are formed differently from the legs, the heart from the brain. This difference is not so marked as regards the Earth with respect to the physical. To an external materialistic geographer, who observes the separate continents or any other parts of the Earth arranged according to this or that point of view, it does not occur straight away that these different parts of the Earth have different sorts of activity; that only occurs to one who can, to a certain extent, grasp the nature of the psychic and spiritual element of the Earth. To understand this, really signifies rising concretely to the perception that the Earth is an ensouled, spiritual organism, and that man, living on Earth as physical man, is a member of this organism. All kinds of questions arise if one takes this into account, and he looks at the life of man as if it only ran its course once between birth and death, will not come to any very reasonable conclusions about them. For man, as physical man, can indeed only become a member of a particular part of the Earth. He would therefore be condemned to be quite specialized and differentiated by this particular part of the Earth, and would in a sense not be able to be in any way a complete whole, but only a part of the Earth's organism.

On the other hand an important discovery results from this insight into the ensouled spiritualized part of the Earth; the discovery that the real deep or being of man, to which he says “I,” can in the real sense, only be connected indirectly with this differentiation of man over the Earth, that's the psycho-spiritual kernel of man's being in a sense only dwells in what is us specialized through the peculiarity of the Earth. Thus man can obtain, from this very circumstance, the knowledge that his spiritual-psychic kernel cannot subsist in what immediately confronts us in man; that with which, in a sense, man confronts us, can only be the “dwelling place,” the dwelling place of man

determined by virtue of the special circumstances of the Earth. I do not mention this because it might appear to those already acquainted with spiritual science as a very weighty truth; of course it cannot be that. But it is to show that a real searching into and pondering over the relationships of the Earth can lead man to build himself up in spiritual science, by this means, in a purely logical manner. For the belief that Spiritual Science can only be comprehensible to one who sees into the spiritual world, must be swept away as one of the most fatal prejudices. This is a prejudice which has over and over again to be taken into account. I might say, for the satisfaction of all the comfort-loving ones who, because they like to believe that they could never acquire clairvoyant cognition, would like to represent Spiritual Science chiefly as a kind of provisional arrangement, or as something which does not concern mankind at all, that in truth, comprehensive, penetrating thought can really understand the spiritually scientific. Only the thought must be really accurate and comprehensive! It must be prepared to relate the phenomena of life to what Spiritual Science confirms. He who brings what is within his grasp in the way of knowledge of the characteristic traits of the different nations of the Earth, and of the different inhabitants of the Earth, to bear upon what Spiritual Science says, will soon acknowledge that what was here explained in the last lecture is verified. We must really relate what life offers to this knowledge; we must be ready to test, free from prejudice, the teachings of Spiritual Science by the experience of life; then a reasonable penetration of the matter will lead to the acknowledgment of Spiritual Science.

*It is very important to emphasize this at the present day. For we may say that traditions, containing many of the truths of Spiritual Science, are far more numerous than is usually believed. There is a certain opinion, however, which was fully justified up to the approach of the recent historical age — but which has also been propagated in our own times by many who possess Spiritual Scientific knowledge — the opinion that one should not communicate publicly certain deeper knowledge about life. I have often explained the reasons which people who know something of these things have, for thus withholding these communications, and I have also pointed out why these reasons no longer hold good at the present day. In a certain respect however these facts present a difficulty. For not only have we the opposition to Spiritual Science of by far the greatest part of mankind to contend with, but we also have to contend with the opinion of those who do know something; — the opinion that one who gives publicity to things which come from the fountain of Spiritual Science as one gives publicity to other truths, is wrong. Those who believe that the veil of secrecy over certain things must not be raised, will be healed of this error when they recognize the importance of what has been said, certainly in a somewhat scientific form, but clearly enough, it seems to me, in the foreword and introduction to my book *Riddles of Man*.”*

*Berlin, 1st April, 1918
Rudolf Steiner*

ANTROPOLOGIA COMUNICĂRII

THE TREE OF KNOWLEDGE

POARTA ETERNITĂȚII

Poartă din fier forjat cu elemente decorative vegetale inspirate din "Pomul Vieții". Poarta este flancată de două reliefuri: în dreapta de cel întruichipând pe Serafim iar în stânga pe cel întruichipând pe Heruvim

THE ETERNITY GATE

* proiect 6018 - 6019 *
SIBIU-ROMANIA

ARBORELE VIEȚII – ARBORELE CUNOAȘTERII

CONFERINȚĂ MULTI DISCIPLINARĂ INTERNAȚIONALĂ

INVITAȚIE

AM FI ONORAȚI DE PREZENȚA DOMNIIOR VOASTRE LA SESIUNILE :

ANTROPOLOGIA COMUNICĂRII
Ediția a II-a
ARBORELE VIEȚII – ARBORELE CUNOAȘTERII
CONFERINȚĂ MULTI DISCIPLINARĂ INTERNAȚIONALĂ

Joi 21 septembrie

Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Orele: 10.30 -10.45	Deschiderea lucrărilor sesiunii de antropologie rurală
Orele : 10 55 - 11.00	Pauză de cafea
Orele : 11.00 - 11.40	Referat (e) și discuții

Biblioteca Astra

Orele : 12.00-12.35	Secțiunea rurală dedicată tineri preocupați de etnografie și etnologie din localitățile Asociației Comunelor din România – filiala Sibiu
Orele : 12 35- 13.45	Degustari produse gastronomice
Orele : 13.45-14.20	Dezbateri -concluzii

Joi 21 septembrie

AGENDA

Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

(Adresă: Bulevardul Victoriei 40, Sibiu Telefon: 0269 212 604)

Orele: 10.30 -10.45	Deschiderea lucrărilor sesiunii de antropologie rurală
Orele : 10 55- 11.00	Pauză de cafea
Orele : 11.00-11.40	Referat (e) și discuții

Biblioteca Astra

(Adresă: Strada George Barițiu 5, Telefon: 0269 210 551)

Orele : 12.00-12.35 Secțiunea rurală dedicată tineri preocupați de etnografie și etnologie
din localitățile Asociației Comunelor din România – filiala Sibiu .

Gatonomia rural

Orele : 12.35- 13.45

Degustari produse gastronomice

Orele : 13.45-14.20

Dezbateri -concluzii

INVITATIE

AM FI ONORATI DE PREZENTA DOMNIILOR VOASTRE LA PROGRAMUL SESIUNII

ANTROPOLOGIA COMUNICĂRII * ARBORELE VIEȚII – ARBORELE CUNOAȘTERII

Vineri 22 septembrie
Johanniskirche

Deschiderea lucrărilor conferinței internaționale, prezentarea monumentului ecumenic
Susținere referate
Pauza de cafea
Susținerea a opt referate
Vizitarea Casei "Friedrich Teutsch"
Holul mare din Primăria Sibiu
Vernisaj expoziție
Degustări & program liber / cultural - turistic
Sinagoga/Templul Mare – Sibiu

Prezentarea monumentului ecumenic & Susținere referate
Prezentarea unor apariții editoriale : Orwell- Intelectul anti-intelectual
(Edit. Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale "Ion I. C. Brătianu",
București, 2017) . Autori : Viorella Manolache și Ian Browne
Dom(î)ne Deus. Planșe trasate și (ră)ștălmăcite (Edit. ASTRA Museum, Sibiu, 2016)
Autor : Adrian Petre Popescu
Degustări produse gastronomice

* materiale: program și volumul * cazarea în variante foarte avantajoase *

Vineri 22 septembrie

AGENDA

Johanniskirche

(Adresă:: Strada Mitropoliei, Nr. 30. Sibiu)_

Orele : 10.00-10.10	Deschiderea lucrărilor conferinței internaționale, prezentarea monumentului ecumenic
Orele : 10.15 -11.10	Susținere referate – discutii
Orele : 11.10 - 11.20	Pauza de cafea
Orele : 11.20- 12.15	Susținerea –discutii
Orele : 12.15 – 13.00	Vizitarea Casei “Friedrich Teutsch”

Holul mare din Primăria Sibiu

(Adresă: intrarea dinspre Piața Mare, Telefon: 0269 208 800)

Orele : 12.45 - 13.10	Vernisaj expoziție Vernisajul expoziției ”Așa cum văd eu localitatea mea” și lansare volumului Monografia unei comune - Autor: Florin Popa
Orele : 13.20- 14.10	Degustări & program liber / cultural – turistic

Sinagoga/Templul Mare – Sibiu

(Adresă: Str. Constituției, Nr. 11.)

Orele : 15.10 - 16.55	Prezentarea monumentului ecumenic Susținere referate -discutii
Orele : 17.00 – 17.30	Prezentarea unor apariții editoriale și mini recital : Orwell - Intellectul anti-intelectual (Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale "Ion I. C. Brătianu", București, 2017) Autori : Viorella Manolache și Ian Browne & Dom(i)ne Deus. Planșe trasate și (ră)sălmăcite (Editura ASTRA Museum, Sibiu, 2016) Autor : Adrian Petre Popescu
Orele : 17.30-18.00	Degustări produse gastronomice Lansarea volumului electronic – Limbajul mimico gestual (Editura ASTRA Museum, Sibiu, 2016) Autor : Iulia Dragutoiu

Sâmbătă 23 septembrie

Orele 8.00 -- 10.00 : VIZITAREA MUZEULUI ASTRA
Facilități: materiale; program , volumul conferinței, cazare

The authors of the scientific volume

THE RELATIVITY OF KNOWLEDGE AND SPIRITUAL COSMOLOGY

Translation: Frank Thomas SMITH

PRECUVÂNTĂRI

POMUL VIEȚII ÎN REPREZENTĂRILE ICONOGRAFICE ROMÂNEȘTI

† Dr. Laurențiu STREZA

Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

DER LEBENSBAUM

Reinhart GUIB

Bischof der Evangelischen Kirche A.B. in Rumänien

THE FOREST OBSTRUCTING YOU TO SEE THE TREE

Adrian CREȚU

LA PORȚILE LUMINATE

Viorella MANOLACHE

PERATOLOGY OF PARTIAL BEINGIN THE TEMPORALITY HORIZON

Mihai D. VASILE

THE TREE OF LIFE

Aurel PAVEL

THE TREE CROSS FROM DEALUL FRUMOS /

Heidrun KONIG

ABOUT THE MEETING IN SINCERITY

- Exercise of hermeneutic silence in the apothectes of the Pateric-

Constantin NECULA

THE AGAPE – PASSING FROM ANCIENT TO MODERN/ PRESENT

Carmen NOVAC

Liviu DURDUN

QUAND UN ARBRE PEUT EN CACHER UN AUTRE

Laurent DUPREY

THE GRAIL STAR

Adrian Petre POPESCU

DER SIEBENBÜRGISCHE KÜNSTLER ERWIN NEUSTÄDTER

Dietrich GALTER

GHEORGHE LAZĂR IN ROMANIAN AND FOREIGN DOCUMENTS

Alexiu TATU

CULTURAL DIVERSITY IS AN INTEGRAL PART OF THE VALUES OF THE UE

Beniamino FAORO

“FOLLOW THE FLAGS”, A SUI-GENERIS SYMBOLIC INSTRUMENTAL GUIDANCE

Gheorghe DUMITRU

VERANTWORTUNG IM SCHATTEN DER DIKTATUR ALBERT KLEIN (1910-1990).

Maria MAURER

RESEARCH AND COMMUNICATION IN HOLY MOUNT ATHOS

Petre BEȘLIU

ASPECTS RELATING TO THE BEGINNING OF CRAFTS FROM TRANSYLVANIA

Toma-Cosmin ROMAN

THE TREE OF LIFE [VIAȚA CA UN LABIRINT]: DE LA ETICA DREPT CREAȚIE LA
ETICA POSTMODERNĂ

Viorella MANOLACHE

THE ROMANIAN-GERMAN ECONOMIC-RELATION.A FACTOR FOR STABILITY AND
PROGRESS FOR ROMANIA'S DEVELOPEMENT

Wiegand Helmut FLEISCHER

Andreea CĂLIONOIU

COMMUNICATION OF TEXT CONTENT THROUGH TRANSLATION STUDY CASE: DE
COSTER'S NOVEL (TILL) ULENSPIEGEL

Ioana-Narcisa CREȚU

ISSUES ON THE RESTORATION OF THE ICON ON WOOD TRANSFIGURATION OF
JESUS

Alina Geanina IONESCU

THE SIBIU SYNAGOGUE IN OLD TIMES

Nadia BADRUS

COORDINATTES OF KLEZMER MUSIC STYLE INTERPRETATION

Lucian Emil ROȘCA

Adam BODIȘ

THE TREE OF LIFE IN THE ANCIENT NEAR EAST

Lucian GROZEA

THE INFLUENCE OF JEAN-JACQUES ROUSSEAU'S IDENTICS ON POLITICAL
VIOLENCE, TOTAL REVOLUTION AND IDEOLOGY

Vladimir-Andrei BARBU

NOICA – EUL CREȘȚIN ȘI ECHILIBRUL SPIRITUAL

Ion DUR

EDUCATIONAL EXERCISE VALENCES OF THE RENAISSANCE IN TRANSYLVANIA
AND THE UNITED ROMANIAN PRINCIPALITIES

Dionisie Marian, TURCU

Dionisie Vladimir TURCU

COMMUNICATING THROUGH MULTISENSORY STIMULATION

Liliana Georgeta, POPESCU

Gina-Maria MORARU

UNDERSTANDING ORWELL'S 1984

Ian BROWNE

ABOUT COMMUNICATION IN RELATIONSHIP - case studies

Argentina FINIȘAN

A CHRISTIAN PERSPECTIVE ON THE TREE OF LIFE

Mariana STANCIU

MEDITATION UPON THE DEVELOPMENT OF LIFE TREE, ON THE EARTH

Maria VRABETE

ANTHROPOLOGY & COMMUNICATION: "THE LIFE OF LIFE, THE KNOWLEDGE OF
THE KNOWLEDGE"

Laura Alexandra OSTAFE

Daniela Amby OSTAFE

Laurențiu Norocel OSTAFE

BIBLICAL LITERALISM IN FORMAL EDUCATION IN RELATION TO
EPISTEMOLOGICAL RELATIVISM

Ioana COVEI

KNOWING THE SOURCE OF THE UNIVERSE AND LIFE

Iosif-Dorin BOILĂ

POPULAR DANCE IN PHOTOGRAPHIES FROM TRANSYLVANIAN COLLECTIONS

Delia VOINA

FROM COOLING, EXCURSION, TRAVELING TO COGNITIVE CULTURAL TOURISM

Ana-Maria NAE

THE SOCIETY UNDER THE COMMUNICATION OF MEDIA CULTURE AND CRISIS OF
CONFIDENCE

Oana-Antonia ILIE

REVOLUTION OF KNOWLEDGE IN THE KUHNIAN PUZZLE

Raluca P. NIȚĂ

VILLA HERMANNI vs. EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

Dan NANU

Adrian GEORGESCU

Anda-Lucia SPÂNU

Iulia MESEA

Bogdan ANDRIESCU

THE HISTORY OF THE INDUSTRIAL ROBOT

Johanna WALLEN

CONSIDERATIONS ABOUT THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE, CULTURE AND
COMMUNICATION

Gina-Maria MORARU

Liliana Georgeta POPESCU

A NEW WORLD OF NEW

Frank SMYTH

Danny O'BRIEN

NARRATIVE PICTURE - FROM PHOTOGRAPHS TO INFOGRAPHY

Laura BUTAN

NOTES

COLECȚIA MISTRIA
REALITATEA VIRTUALĂ ȘI PERSONALITĂȚILE SECOLULUI XXI

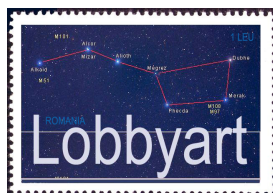
ANTROPOLOGY OF COMMUNICATION

INTERNATIONAL CONFERENCE
SIBIU SEPTEMBER 2017

Volum cofinanțat de Primăria Sibiu și Consiliul Local Sibiu

Colectivul de coordonare apreciază susținerea primită din partea mediului academic din:
București, Iași, Târgu Mureș, Cluj-Napoca, Timișoara, Alba Iulia, Craiova, din medii
academice de peste hotare, precum și din partea partenerilor afiliați.

COLECȚIA MISTRIA
REALITATEA VIRTUALĂ ȘI PERSONALITĂȚILE SECOLULUI XXI

ANTROPOLOGY OF COMMUNICATION

INTERNATIONAL CONFERENCE

SIBIU SEPTEMBER 2017

THE TREE OF LIFE
THE TREE OF KNOWLEDGE

Editura „ASTRA Museum”
Sibiu, 2017

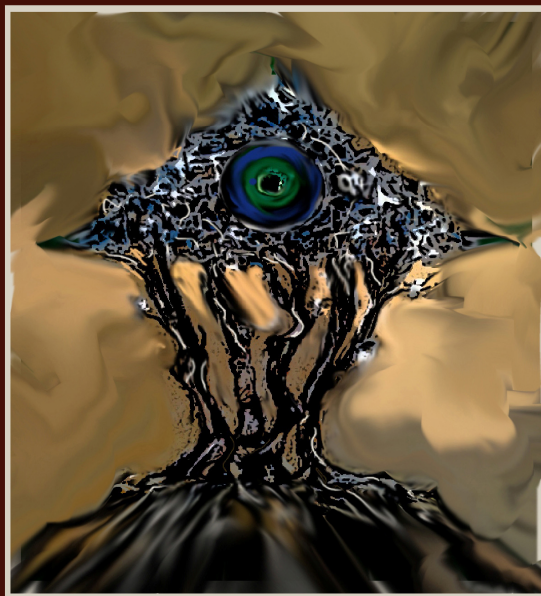
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Antropologia comunicării. THE TREE OF LIFE. THE TREE OF KNOWLEDGE
Coord.: Petre Adrian Popescu,
Alina Geanina Ionescu & Liliana Georgeta Popescu
Sibiu: Astra Museum, 2017
Bibliogr.
ISBN 978-606-733-220-9

Copyright © 2016, Toate drepturile sunt rezervate autorilor.

Editura „ASTRA Museum” este acreditată la CNCȘ (Consiliul Național al Cercetării Științifice) din anul 2011, categoria B, în domeniile: Mituri, ritualuri, reprezentări simbolice, teologie și studii religioase. Etnografie și Arte vizuale. Arte performante. Muze și expoziții. Muzică și muzicologie, istoria muzicii.

TIPOGRAFIA PrintATU.ro
Sibiu
e-mail: niu@printatu.ro
www.printatu.ro

ANTROPOLOGY OF COMMUNICATION

INTERNATIONAL CONFERENCE
SIBIU

✧

✧

✧

THE TREE OF LIFE
THE TREE OF KNOWLEDGE

CONTENTS

THE RELATIVITY OF KNOWLEDGE AND SPIRITUAL COSMOLOGY /13	
Translation: Frank Thomas SMITH	
PRECUVÂNTĂRI / 15	
POMUL VIEȚII ÎN REPREZENTĂRILE ICONOGRAFICE ROMÂNEȘTI	
† Dr. Laurențiu STREZA	
Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului	
DER LEBENSBAUM / 20	
Reinhart GUIB	
Bischof der Evangelischen Kirche A.B. in Rumänien	
THE FOREST OBSTRUCTING YOU TO SEE THE TREE / 25	
Adrian CREȚU	
LA PORȚILE LUMINATE / 31	
Viorella MANOLACHE	
PERATOLOGY OF PARTIAL BEINGIN THE TEMPORALITY HORIZON / 43	
Mihai D. VASILE	
THE TREE OF LIFE / 50	
Aurel PAVEL	
THE TREE CROSS FROM DEALUL FRUMOS / 50	
Heidrun KONIG	
ABOUT THE MEETING IN SINCERITY / 58	
Constantin NECULA	
THE AGAPE – PASSING FROM ANCIENT TO MODERN / 64	
Carmen NOVAC	
Liviu DURDUN	
QUAND UN ARBRE PEUT EN CACHER UN AUTRE / 69	
Laurent DUPREY	
THE GRAIL STAR / 81	
Adrian Petre POPESCU	
MYSRICAL POETRY / 93	
Radu VANCU	
DER SIEBENBÜRGISCHE KÜNSTLER ERWIN NEUSTÄDTER / 101	
Dietrich GALTER	
GHEORGHE LAZĂR IN ROMANIAN AN FOREIGN DOCUMENTS / 111	
Alexiu TATU	
CULTURAL DIVERSITY IS AN INTEGRAL PART OF THE VALUES OF THE UE / 115	
Beniamino FAORO	
“FOLLOW THE FLAGS”, A SUI-GENERIS SYMBOLIC INSTRUMENTAL GUIDANCE / 123	
Gheorghe DUMITRU	
VERANTWORTUNG IM SCHATTEN DER DIKTATUR ALBERT KLEIN (1910-1990) / 137	
Maria MAURER	
RESEARCH AND COMMUNICATION IN HOLY MOUNT ATHOS / 147	
Petre BEȘLIU	
THE TREE OF LIFE [VIAȚA CA UN LABIRINT]: DE LA ETICA DREPT CREAȚIE LA ETICA POSTMODERNĂ / 155	
Viorella MANOLACHE	

COMMUNICATION OF TEXT CONTENT THROUGH TRANSLATION STUDY CASE: DE COSTER'S NOVEL (TILL) ULENSPIEGEL / 164	Ioana-Narcisa CREȚU
ASPECTS RELATING TO THE BEGINNING OF CRAFTS FROM TRANSYLVANIA /	Toma-Cosmin ROMAN / 170
ISSUES ON THE RESTORATION OF THE ICON ON WOOD TRANSFIGURATION OF JESUS / 174	Alina Geanina IONESCU
THE SIBIU SYNAGOGUE IN OLD TIMES / 183	Nadia BADRUS
COORDINATES OF KLEZMER MUSIC STYLE INTERPRETATION / 188	Lucian Emil ROȘCA
THE TREE OF LIFE IN THE ANCIENT NEAR EAST / 196	Adam BODIȘ
NOICA – EUL CREȘTIN ȘI ECHILIBRUL SPIRITUAL / 203	Lucian GROZEA
THE INFLUENCE OF JEAN-JACQUES ROUSSEAU'S IDENTICS ON POLITICAL VIOLENCE, TOTAL REVOLUTION AND IDEOLOGY / 215	Ion DUR
THE ROMANIAN-GERMAN ECONOMIC-RELATION.A FACTOR FOR STABILITY AND PROGRESS FOR ROMANIA'S DEVELOPMENT / 222	Vladimir-Andrei BARBU
EDUCATIONAL EXERCISE VALENCES OF THE RENAISSANCE IN TRANSYLVANIA AND THE UNITED ROMANIAN PRINCIPALITIES / 231	Wiegand Helmut FLEISCHER
COMMUNICATING THROUGH MULTISENSORY STIMULATION / 236	Andreea CĂLIONOIU
UNDERSTANDING ORWELL'S 1984 / 241	Dionisie Marian, TURCU
ABOUT COMMUNICATION IN RELATIONSHIP - case studies / 252	Dionisie Vladimir TURCU
A CHRISTIAN PERSPECTIVE ON THE TREE OF LIFE / 262	Liliana Georgeta, POPESCU
MEDITATION UPON THE DEVELOPMENT OF LIFE TREE, ON THE EARTH / 269	Gina-Maria MORARU
ANTHROPOLOGY & COMMUNICATION: "THE LIFE OF LIFE, THE KNOWLEDGE OF THE KNOWLEDGE" / 280	Ian BROWNE
KNOWING THE SOURCE OF THE UNIVERSE AND LIFE / 298	Argentina FINIȘAN
POPULAR DANCE IN PHOTOGRAPHIES FROM TRANSYLVANIAN COLLECTIONS / 305	Mariana STANCIU
	Maria VRABETE
	Laura Alexandra OSTAFE
	Daniela Amby OSTAFE
	Laurențiu Norocel OSTAFE
	Ioana COVEI
	Iosif-Dorin BOILĂ
	Delia VOINA

FROM COOLING, EXCURSION, TRAVELING TO COGNITIVE CULTURAL TOURISM / 311

Ana-Maria NAE

THE SOCIETY UNDER THE COMMUNICATION OF MEDIA CULTURE AND CRISIS OF
CONFIDENCE / 321

Oana-Antonia ILIE

VILLA HERMANNI vs. EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE / 334

Dan NANU

Adrian GEORGESCU

Anda-Lucia SPÂNU

Iulia MESEA

Bogdan ANDRIESCU

THE HISTORY OF THE INDUSTRIAL ROBOT / 345

Johanna WALLEN

CONSIDERATIONS ABOUT THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE, CULTURE AND
COMMUNICATION / 353

Gina-Maria MORARU

Liliana Georgeta POPESCU

A NEW WORLD OF NEW / 359

Frank SMYTH

Danny O'BRIEN

REVOLUTION OF KNOWLEDGE IN THE KUHNIAN PUZZLE / 362

Raluca P. NIȚĂ

THE TREE OF LIFE [VIAȚA CA UN LABIRINT]: DE LA ETICA DREPT CREAȚIE LA ETICA POSTMODERNĂ

Cercetător științific III, dr., **Viorella MANOLACHE**
Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale
„Ion I. C. Brătianu” al Academiei Române:
Academia Oamenilor de Știință din România.

Abstract: *This study assumes as a guiding element of debate, an inventory of the visual indications provided by the film *The Tree of Life* (2011), as a novel modality to resume a reading of the narratives of political philosophy concerning ethics as creation (Antonio Negri) and postmodern ethics (Zygmunt Bauman). Both perspectives are converging to the abandonment of a visual approach indebted to the evolutionist-Darwinist perspective or to the religious theory with explicit relation to the two origin narrative versions or proto-paths (Adam & Eva), engaging in a triple direction interpretative register called by the author the register of three, including three standard interpretations concerning the above mentioned film – a philosophical reading (the first direction) – religious reception (the second direction) – dialogical expression (the third direction). As such, in the film, the meaningful dimensions of the tree of life are reloaded starting from the dominant profile of Job, a register containing the sap of the philosophical visual construct and also the interpretative roots necessary to identify and theorize the clues with which the footage operates. All these are recomposing the harmonious architecture of the mediating knowledge (the epiphany) and it is inviting to a resumed route of the initiation (as an act of reconciliation with oneself and the world) from universal evolution toward particularizing cellular structure.*

Keywords: *The Tree of Life; Ethics as Creation; Postmodern Ethics; the rule of three; the path of nature vs. the path of suffering.*

*Prezentul studiu abordează una din temele de cercetare prevăzute în cadrul proiectului nr. 12 (Filosofia științei, a mentalului și a comunicării: cunoaștere, cunoștință, conștiință, mental, ființă dialogică, polifonie, libertate de expresie, semnificație, interpretare) al Academiei Oamenilor de Știință din România (AOȘR, București).

IDENTITATEA LUI IOV ȘI ARBORELE VIETII: INDICII VIZUALE

Din perspectiva indiciilor puternic metaforiza(n)te sau plasat sub incidența unui vizual preocupat de/cu inducerea unei stări meditative, considerat problematiza(n)t și, deopotrivă, abstractiza(n)t, demersul de a include filmul *The Three of Life* (2011), într-o anumită schemă (având ca borne fie reperele *odiseice* ale lui Kubrick, fie supraîncărcările de simbol ale lui Aronofsky din *The Fountain*, sau direcțiile intersectante din *Cloud Atlas*) focalizează și decriptează, dar și ratează semnificațiile colaterale pe care pelicula menționată le oglindește. Cu certitudine, însă, ceea ce prevalează în receptare este o regulă dominantă a lui *trei* care compune și des-(compune) întregul eșafodaj astfel construit prin cele trei *ploturi* modifica(n)te: de la evoluția universală, la structura celular-umană; de la familia trinitară, compusă prin respectarea cutumelor explicit biblice, la reducerea prin diviziunea la doi – structură care, deși *pară/ echilibrantă*,

adâncește ireversibil sciziunea dramatică survenită; se relevă etapele decisive ale itinerariului existențial: de la epifanie și inițiere, la maturizare, de la resemnare și acceptare, până la iertare și conciliere. Atenția vizuală este captată de consistența ideatică, solidificată în exces (prin eludarea secvențelor-liant, intermediare, de trecere de la o scenă la alta), sau este orientată spre ritmul alert al partituri meditative și spre insistența psihanalizei de a sesiza relații tensionate. Aceasta este centrată pe acte ratate și obsedată de acele complexe individuale, care conduc la exercitarea autorității paterne sau la exacerbară conflictului tată-fiu, culminând cu izolarea fiului (punctată de fenomenul triptic al înstrăinării fiului de sine, de familie și de lume), a cărei alienare existențială este, permanent, redozată. Masculinul și femininul își dispută, până la un punct, *poziția/întâietatea și calea de urmat – calea naturii vs. calea suferinței* – prevalența principiilor și a teoriilor – *evoluționism vs. creaționism* – ambele așezate sub primatul *regulii lui versus*, raport care, însă, își pierde sensul dihotomic fundamental, convenind asupra existenței unui *doi* nefraturat, ghidat de semnul lui „și una și celălalt” (aluzie la Adam și Eva – ambii imposibil de separat, din moment ce însăși propria geneză le este dedusă *una din celălalt*; actele și opțiunile care favorizează căderea în păcat fac imposibilă depistarea și nominalizarea vinovatului – dacă Eva este neascultătoare și nesupusă, Adam optează pentru aceeași formă de nesupunere; dacă Eva mușcă din mărul interzis, Adam o imită, procedând la fel; dacă Eva descoperă, prin cunoaștere, lumea și păcatul, Adam ajunge, de asemenea, la esența cunoașterii – *păcatul*).

Constructul vizual în ansamblu este impresionant prin *fixarea* centrală a siluetei *arborelui*, plantat de tată în curtea familiei. Simbol generic, un *axis mundi*, arborele este omniprezent în secvențele succesive ale filmului și sugerează acumularea de energie și capacitatea de mișcare (până la scena de levitație a mamei, în curte, în fața copacului). Sensul metaforic al acestuia nu își extrage seva din episodul *Facerii/ Genezei* (cu toate trimiterile explicite la capitolele biblice numite) sau din modelul Cristic al Noului Testament. Filmul se fundamentează (în *doi timpuri*) pe imaginea sugestivă a lui Iov, care se desprinde atât din moto-ul de deschidere – *Cartea lui Iov*, 38: 4,7 – completată imediat cu prezentarea celor *două variante/ direcții de urmat în viață (calea naturii, a desfătării, a persuasiunii și a hedonismului, dar cu rezultat în nefericire; calea suferinței, a neglijării, uitării, respingerii, acceptării suplicii, dar și a găsirii iubirii)*, cât și din pasajul amplu dedicat interpretării pe care o face tatăl *cărții lui Iov* [un Iov credul („a crezut că își va face casă în Rai”), onest și înșelat de prieteni, victimă a „nenorocului abătut asupra celor buni”, incapabil de a se apăra pe sine și de a-și proteja propriii copii, ghidat de speranța de a fi ei fericiți, incapabil de a-și conserva poziția inițială, cu toții supuși existenței efemere, dar și alienării, „pierduți precum un nor”, ofiliți asemeni ierbii de toamnă și „prăpădiți la fel ca un pom”, decși de a găsi ceva ce este mai presus de credință și de noroc. În sine, pasajul urmează schema de construcție monologală, cu insistență asupra dualității evidente (antonimele: a crede, a accepta, a afirma – a respinge, a refuza, a renega, a contesta, a nega sunt expresia contradicțiilor care amplifică angoasa și intensifică criza spirituală a sufletului ahtiat de cunoașterea adevărului suprem): a văzut Iov „doar mâna Domnului care oferă, sau și pe aceea care ia?”; „l-a văzut pe Dumnezeu cum se apropie sau cum se îndepărtează de el?”]. *The Tree of Life* își construiește mecanismul de indicii vizuale urmând profilul/carta lui Iov pe care o particulează și o adaptează contextual: anticipând posibila cădere în păcat a fiilor, tatăl intervine corector, cu autoritate și cu iubire (iubirea este estompată, de mică intensitate, ascunsă, neetalată;

aceasta conferă vieții dimensiunea spirituală esențială); *blestemarea zilei în care s-a născut* devine [aici] pretext de construcție a dualităților manifeste – *zi-noapte; lumină-întuneric; foc-apă; pustiu-vacarm citadin; odihnă-zbucium; împlinire-eșec, destrămare*.

Dar mai mult decât atât, metoda lui Terrence Malick este una blake-iană tocmai prin recompunerea conceptuală a imaginilor, prin renunțarea la formule prestabilite, prin inserarea propriilor reflecții filosofice. Preocupat de însuși actul de *re-narare*, cu miză în conservarea unei aparente armonii, dar, în egală măsură, interesat de intensitatea tensiunii emoționale din final, regizorul reconstruiește spații și re-asamblează poziționări cu efect în recompuneri triangular-directoare. Există, în acest sens, trei indicii vizuale care sunt construite în manieră *exhaustiv* blake-iană: *scena rugăciunii familiei*, așezate în jurul mesei, având în față (în plan central) imaginea arborelui masiv, încărcat cu instrumente muzicale suspendate (filmul compensează lipsa acestora cu un întreg arsenal de simboluri muzicale ulterioare); insistența cu privire la *imposibilitatea deducției ca formă de cunoaștere* și promovarea *viziunii directe (nemediate)*, prin recâștigarea imaginației care transgresează explicațiile de ordin moral-teoretic; prezentarea existenței celei de-a *treia stări a lui Iov* – punctând momentele decisive în succesiunea lor logică: de la aparenta *naivitate* de început, la căderile și la cunoașterile experienței (ale cărei limite sunt Satan și Adam, Behemoth și Leviatanul), la inocența superioară, drept sinteză a „sfârșitului dialecticii experienței inocente” și la etapa finală a „desăvârșirii prin suferință, înțelegere și cunoaștere deplină” (Pyle, 2015, p. 143;p. 215). Filmul se pliază, prin citatul ales, înseși „stării depline a numinosm-ului blake-ian”, echivalată de Edward F. Edinger (Edinger, 2014) revelării autonomiei psihicului, prin provocarea jung-iană de recompunere a situației/stării „muritorului înălțat în lumea abisală”, *efect numinos* potențat de opoziția a *două căi alchimice – prima materie și prima materie a psihicului* –, ambele acumulări de restaurare a umanului, [aici] de redobândire a stării originare, inițiale (prin recompunerea familiei).

Terrence Malick investește, însă, indiciile vizuale din final cu un plus de imaginar, așezându-le sub semnul comunității materne dedicate jertfei, gest cu conotații precise: nu de acceptare și de posesie egoistă, ci de sacrificiu, de *dăruire a Fiului* – „*îți dăruiesc fiul meu*” –, enumerând elementele definitorii ale religiosului (*deșert, veghe întreruptă, lumină, scară, apă, mal, mirească, giulgiu, poartă*) pentru a le suplimenta cu (de)semnele filosoficului – *renunțare la mască, revalorizare a umbrei, primat al solarului*. Ieșirea din transă și reintrarea în realitatea sinelui sau în realitatea cotidiană, împăcat cu propria ființă și cu ceilalți, sunt atitudini, ori decizii care stau sub semnul *Pomului Vieții*, simbol suprapus metaforicului construit – clădiri cu birouri gigante, care arhitectural, nu sunt altceva decât proiecții artificiale ale *Pomului Cunoașterii*.

TREI SECVENȚE. UN SINGUR MESAJ

Lectura filosofică

Sub genericul unei receptări/recenzări/cronici filosofice o posibilă lectură dedicată filmului *The Tree of Life*, ar fi axată, exclusiv, pe segmentele ideatice ale peliculei (ancheta metafizică aplicată problemelor existențiale: originea pământului și evoluția vieții, interdependența micro-macrocosmos, destinul uman și viziunea subiectivă a realității seculare) și pe valorizarea a două repere esențiale: *amintirea (memoria)* și *proiecția*. *The Tree of Life. A Philosophical Film Review*(<http://www.scholardarity.com>

2012) debutează cu operația de cuantificare a „efectelor vizuale copleșitoare” și cu studiul privirii intermediate de lentilele macroscopice ideatice pe care filmul le utilizează pentru acomodarea proporționată a istoriei vieții de pe pământ cu reacțiile microcosmosului: o familie tipic- americană (globalizant, localizarea ar putea fi transmutată oriunde) este „forțată să își pună întrebări filosofice cu privire la natura vieții, a iubirii și a compasiunii”, toate aceste trăiri fiind declanșate de moartea fiului/fratelui – „filmul redă destinul oamenilor buni care doresc să se mențină în postura inițială, luptându-se cu dezamăgirile inevitabile, luând parte la filosofia benignă a vieții, și totuși rezistând în starea naturală, cu demnitate și grație”.

Modelul patern îmbină maternul afectuos, spiritual, armonios, natural și inocent, cu profilul patern, real, practic, autoritar, intransigent, dureros, competitiv, etalând, filosofic, dilema/marea tentație a cunoașterii: *de ce ar trebui să fim buni, atunci când există atât de multă cruzime evidentă în natură?*, interogație care opune trăsături contrare și forțează opțiunea – *calea maternă*, a compasiunii universale și destinul sever și lucid al tatălui – redat prin dictonul: *cucerește sau vei fi cucerit!* Neimplicat în soluționarea dilemelor morale anunțate, filmul este interesat de *substanța reconcilierii*, de localizarea amprentelor narativelor religioase, cu scopul de a relivra notele unui *existențialism religios*, capabil a articula (fără a impune) acceptabile convingeri și plauzibile certitudini. *Lectura filosofică* evidențiază sensul *dublului*, care admite posibilitatea de a regăsi *două* partituri distincte, angrenate, însă, unui corpus *unitar*, având ca finalitate esențială actul reconciliator al Fiului, cel care deprinde *ambele* metode, fiind apt de a învăța lecția lui Dumnezeu despre transcendența spirituală, despre importanța harului și a naturii, dar și de a rezista /supraviețui mediului artificial construit . Dar mai mult decât atât, Fiul (care cumulează destinele celor *două* prototipuri biblice fundamentale – *Fiul răăcitor* și *Fiul salvator*) posedă cunoașterea filosofică, accesul la actul introspecției, dorința și tăria de a reflecta la sine, la alternativa de a se împăca cu sine, cu ceilalți, cu lumea, și de a descoperi și de a accepta (prin cunoaștere) sensul existenței. *Lectura filosofică* prezentată nu este, însă, interesată de echivalențe și de conexiuni, de repere sau de figuri-simbol, ci, mai degrabă, de modul în care partitura filmică rezzonează la politica de adaptare a conceptelor filosofice generale (*viață, moarte, existență, iubire, credință*). Ceea ce lectura ratează este însuși pasajul director care vizează modelul lui Iov, text-pivot care induce existența a trei paliere inter-relanționa(n)te.

Primul nivel atestă faptul că filmul utilizează *actul filosofic activ/activat* pe care îl suprapune unui moment/nod politic cu rol crucial – *anul 1956*. Opțiunea temporală nu este una aleatorie, ci, din contră, se referă la modalitățile spațiului est-european de a înăbuși cu violență revoluția, actele de nesupunere (aluzie la Ungaria anului 1956), evenimentele consumate în deșertul supraîncălzit (Criza Suezului), ascensiunile/cuceririle umane (escaladarea altitudinilor de peste 8.000 de metri: Manaslu și Gasherbrum II) sau descoperirea cometelor/asteroidului din centura principală. În ciuda acestor repere filosofic-politice evidente, Michael Waltzer (Walzer, 2012.) îl consideră pe Iov un etalon-produs al *lipsei* de context pentru *acțiunea politică*, opinând că, în cheie biblică, individul trebuie să recurgă la delimitarea de politic, în lupta împotriva răului. Dacă acceptăm viziunea propusă de Waltzer, aceea a unui *Iov profund apolitic*, atunci imaginea care prevalează este aceea a unui *Iov profund filosofic* („oamenii mă ascultau și stăteau fără grai și așteptau să audă sfatul meu. După ce le vorbeam eu, ei nu mai spuneau nimic și cuvântul meu cădea asupra lor picătură cu picătură” – *Cartea lui Iov*, 29: 21,22), orator în

a utiliza replica și contra-replica, argumentul și contra-argumentul, cunoscător al instrumentelor hermeneutice și interpretative, activ în disputele ideatice, pe care le câștigă. Iov se autodefinește prin identificare cu imaginea *arborelui* a cărui *rădăcină se răsfiră la marginea apei și ale cărui ramuri se hrănesc din rouă* – *Cartea lui Iov*, 29: 18,19. Al doilea palier de lectură evidențiază însuși *primatul lui trei*, corespunzător formulei de echilibrare a ordinii, dispunerii trinitare reconciliatoare, armonizării și întretăierii valențelor lui doi – *între noi nu se află un al treilea care să-și pună mâna peste noi amândoi* – *Cartea lui Iov*, 9: 33. Tocmai din această perspectivă, a treia dimensiune a lecturii filmice evidențiază credința transmisă ereditar, care admite existența unei *singure căi* – și naturală și a suferinței. Ceea ce separă/divide cele două modele este, însă, *alegerea* unei cunoașteri în defavoarea celeilalte. Ispitirea – cu redarea vizuală a șarpelui – se focalizează asupra disputei/disputării afectivului, provocare așezată sub semnul dozajului de iubire: *pe cine iubești cel mai mult?*

Explicitarea dialogică

Conversația pe teme cinematografice, purtată de Jason Bellamy și de Ed Howard, (Bellamy, 2011) subliniază la unison „statutul provocator”, notele dureros-afective și constructul absolut epic al filmului, conceput voit-ambiguu, supra-dozat de sinceritate și subsumat cerinței de a repune în discuție raportul spiritualității cu știința. Filmul lansează o formulă originală, cu amprentă personală, concepută după cutumele autobiografiei, învestită cu un scop precis și realizată ca un demers intim, ori ca o modalitate de a exersa metoda „încălcirilor filosofice”.

The Tree of Life este apreciat pentru capacitatea de a armoniza impulsuri, conversația identificând notele esențiale anunțate de *The Tree of Life. A Philosophical Film Review*, sau propunând divagații despre *amintire* și *proiecție*. Interlocutorii consideră că din a doua jumătate a filmului, accentul principal se pune pe *amintire* – ca act emoțional și tematic, dar și ca formulă de sorginte narativă. Scena prezintă, central, viața unei familii din Waco (Texas), având ca eveniment principal nașterea celui mai mare dintre cei trei frați, pretext de a analiza experiența/existența umană, în general, și substratul filosofic al vieții și al morții, în particular. Bellamy și Howard afirmă că filosofia filmului *proiectează*, central, tipul *catharsis*-ului emoțional al lui Jack, printr-un mecanism vizual, construit în manieră matematic-arhitecturală, cu scheme prestabilitate, pe care Malick le literalizează, utilizând concepte spiritual-abstracte pentru a localiza *cerul de pe pământ*, cu o profunzime prozaică, susținând faptul că *religiosul există doar în natură*. Prin metoda „colajului eliptic” și a recompunerii „cadrelor fragmentate”, filmul se deschide prezentând scena unei familii fericite, secvență acompaniată de *voiceover*-urile filosofice. Moartea unuia dintre fii declanșează reacțiile/trăirile subconștientului, cu valoare simbolică, desigur. *Meditativul* ghidat de imaginea umbrei, ca „proiecție răsturnată în concret”, rulează înainte și înapoi (scena este reluată cu imaginea lui Jack pe treptele casei O'Brien, a cărui umbră este proiectată în sens invers și prelungită în spatele lui) – și creează un „efect fantomatic” care anticipă destrămarea și subliniază durerea familiei. Revalorificând imaginea impersonală, vidată de orice trăire afectivă a lui Jack, Malick, consideră Bellamy și Howard, folosește narația ca pretext de întoarcere la începutul timpului și de dramatizare a momentului creării/creației universului, realizând imagini abstracte ale spațiului și producând reacții/înlănțuiri

chimice, cu nori gazoși în derivă, cu extinderi și retractări, imaginând formarea planetelor și a galaxiilor, studiind viața, cu toate curiozitățile, modificările și dispariția din lanț (aluzie la existența dinozaurilor și la prezența meteoritului), convenind, însă, asupra unei situații particulare: *istoria universului conduce înspre istoria personală din sfera familială* – nașterea copilului familiei O'Brien. Toate secvențele sunt supralicitate printr-o *muzicalitate eterică*; nu este o pură coincidență: tatăl este un muzician cu o carieră ratată, care imprimă existenței familiei un ritm particular, printr-o sonoritate pe care Malick o extinde întregului construct vizual discutat.

Receptarea religioasă

Desemnându-l pe Terrence Malick „regizorul cu valențe apropiate mitului”, Gary Potter (Potter, 2012) consideră partitura regizorală a acestuia o invitație la meditație și la reflecție, dar și o tentativă de anticipare a „cinema-ului viitorului”, în care *story*-ul își pierde caracteristicile specifice, lăsând loc situațiilor/(con)textelor esențiale, cu rol în stabilirea analogiei context individual – context universal. Gary Potter insistă asupra opțiunii lui Malick de a începe filmul nu cu o imagine, ci cu un text biblic, care exemplifică autenticitatea „stării de ante-creație a omului” și decodează formula revelării acesteia. Deloc întâmplător, familia practicant catolică – cu apartenență mărturisită – este supusă unor încercări vitale, experiențe cu rol decisiv modificant, care oferă două căi de urmat, exprimând două opțiuni aparent diferite care impun, deopotrivă, *fixarea* și *acceptarea* stării de fapt, ca și modul de proiecție/concretizare a acesteia. Insertul lui Potter (deși se reduce la un simplu survol) revede însemnele *modelului bun* și desemele *căii greșite*, stabilind și comentând proporția de *culpabilitate* și de act *blamabil*: mama rămâne inocentă, investită cu o supradoză de naivitate; tatăl, deși sensibil și talentat, brutalizat de realitatea care îl somează să renunțe la visul și cariera dedicată muzicii, este sever și ordonat, imprimând familiei o educație cadentată și lipsită de afecțiune. Se impune, astfel, în acest context, clarificarea unei duble opțiuni, revederea primatului pe care Julius Evola (Evola, 1999) îl propunea, în spiritul tradiției hermetice, prin *calea umedă* – *Mercur simplu*, reactivat prin *animare* și *calea uscată* – o a doua perspectivă mercur-iană care animă activ-ul și pasiv-ul misticii și al inițierii, al sosirii și mântuirii, al staticului și extaticului, al modului individual și al punerii în comun. Cuplul activ-pasiv corespunde dubletului învingător-înving, considerând *raportul lui doi* drept miză decisivă a oricărei relații. De fapt, se are în vedere raportul stabilit între factorul *volatil* – corespunzător mamei/femeii și aspectul *fix* – atribut al tatălui/bărbatului. Elementul decisiv, cu rol de liant este acela care garantează o ordine/realitate disruptă, atunci când survine moartea *persoanei a Treia*, asemănătoare, jankélévitch-ean (prin concepere impersonal-conceptuală), *problematizării* îndepărtate de misterilogic, dar și *obiectului* și *situației* particulare astfel produse. Malick insistă tocmai asupra corectării *indiferenței* cu privire la o atare dispariție/retragere din relație, implicând în clarificarea problemei persoanele apropiate, comunitatea extinsă, dar și întregul univers. În sine, *relația lui Doi* și *raportul lui Trei* reprezintă moduri de autodefinire, de valorizare a alterității care devin *nuclee*. Atitudinea plurală, cu impact colectiv a fraternității se convertește în „fapt ecumenic”, fiind „trăită afectiv și intuitiv în experiența intimă”; „moartea la persoana a treia” luminează intervalul necesar reflectării, în care se implică *martorul* și *contemporanul evenimentului*, categorii care o validează drept *obiect imuabil*

(Jankélévitch, 2000). Pentru Jankélévitch, doar *persoana a Treia* însumează atribute temporale și atemporale, ucronice și anonime, marea sa miză constând în sacrificarea clipei în favoarea intervalului precizat (*Ibidem*, pp. 30-31).

DE LA ETICA DREPT CREAȚIE, LA ETICA POSTMODERNĂ

Regizorul Terrence Malick ofertează privilegia(n)t vizualul prin reducerea/reducția dialogului, ca tehnică de potențare și/sau augmentare cu mesaj a *muzicalității creației*, *tăcerea* solicitând să fie reangrenată, contextual, complexului iovian care direcționează (dintru-început) întreaga partitură filmică. În interpretarea lui Antonio Negri (Negri, 2012), *tăcerea lui Iov* nu este altceva decât starea individuală care acompaniază zgomotul creării/formării universului. Cel care vorbește [omului] este doar Dumnezeu, instanța supremă care inițiază dialogul, dar îl și întreține/permanentizează și prin acesta îl implică pe Adam-Iov în proiectul experimental și în desăvârșirea actului creației, prin „imersie ontologică totală” și prin „narațiunea ființei care atinge tonalitatea unei epici naturale absolute”. Relația perfectă (până la *confundare* – Dumnezeu va deveni Om, iar Omul este creat după chipul și asemănarea Creatorului) Dumnezeu-Om se consumă continuu, în procesul „dinamicii creative a lumii”, fără a i se deturna proporțiile. Prin recunoașterea plenitudinii lui Dumnezeu, Omul-Iov parcurge etapele mistice de transformare a „paradoxului inițial în trecere dialectică” și a „ascezei în iluminare”.

Antonio Negri este instigat de „eroarea de lectură” pe care o generează argumentul semantic și logic cu privire la: „calea ascendentă”, prin distincția *experiență de sine – experiență a lui Dumnezeu*, percepută ca antagonism transformat în proiecție a alterității și în miraj; „calea descendentă” se definește o autoexperiență intermediată, independentă de experimentul direct al lui Dumnezeu. „A-l vedea pe Dumnezeu” presupune mai mult decât un simplu act moral sau un demers condus intelectual, echivalat de Negri „dezvăluirii ideii de creație prin cadrul ontologic implicat”, prin prezența subiectului, a rețelei, a ansamblului de voci, a rezonanțelor produse, prin participarea specifică a mișcării și a deplasării, a declanșării și a organizării sau a identificării. De aici evidența potrivit căreia, „antagonismul vieții și al morții se soluționează în favoarea vieții”, creația nefiind altceva decât o „trecere dincolo de moarte”, iar „conținutul viziunii lui Dumnezeu” devine o nov parabolă aparținând modernității, parte a disputei *știință-lume-nouă subiectivitate*. Raportarea participanților la procesul creației și al existenței presupune abordarea *temei etice* angrenate *problematicii muncii ca valoare*, definită, la rândul-i, drept *creație și inovație*. *Inerția și inovația* proiectează, în accepția lui Negri, „un dreptunghi de forțe care, la un moment dat, apare ca o nouă figură”. Potrivit lui Zygmunt Bauman, (Bauman, 2000) responsabilitatea morală rezidă „doar în interpelare și asumare individuală”: dacă *îndatoririle* au efect egalizant, *responsabilitatea* transformă și particularizează, *moralitatea subiectului moral* „rezistând codificării, oficializării, socializării sau universalizării”. Tocmai *universalitatea moralei* reclamă, în esență, existența unui scop, cu rol de eficientizare, de grupare și de clasificare a faptelor în eficace și utile, în instrumente de calcul și de calculare, insistând asupra conceptului de *reciprocitate* și a statutului său vital în cadrul oricărei relații duale sau multiple. Asemeni *darului*, *reciprocitatea* te convinge de adevărul că „merită să fii bun cu alții pentru că e mai probabil ca alții să fie buni cu aceia despre care se știe că sunt buni cu alții ... Bunătatea va fi eventual răsplătită de cineva, cu prisos, se speră, și nu neapărat de către acele

persoane față de care s-a manifestat bunătatea, nu neapărat în aceeași formă sau în același context”(*Ibidem*, pp. 64-65). *Conduita morală este în totalitate personală*, //aparținând exclusiv subiectului moral, // conchide Bauman. *The Tree of Life* ilustrează prin relația lui Jack cu fratele său, tocmai *aporia proximității*, de sorginte bauman-iană (supralicitată în cadrele de final), fiind comparată cu *efectul de catharsis*, ca limită superioară a *suportabilității* și a *responsabilității*. Chestionarea directă „sunt eu păzitorul fratelui meu?”, sugerează, în opinia lui Bauman, o anume dependență de Celălalt, perceput drept *autoritate, forță, rezistență* a cărui *fragilitate* dezvăluie *eul moral*, și, astfel, „deschide lumea conflictelor și a posibilelor sale rezolvări”.

Demersul filosofic al filmului este fidel aserțiunilor directoare bauman-iene: *atenția* față de Celălalt survine *înaintea cunoașterii*; o dată cu apariția cunoașterii se conștientizează *responsabilitatea* și *răspunderea*; în lipsa dialogului, *tăcerea Celuilalt* ordonă (*Ibidem*, p. 99). Prin *dispariția celui de-al Treilea*, se reconstituie scena primordială, în care se produce o descompunere a articulațiilor *societății* (a lui *societas*) și se permite recompunerea cutumelor *asocierii morale în doi – pereche, cuplu, unitate*, relații în care primează *responsabilitatea personală*. În sine, Jack este marcat de consecințele intempestive, declanșatoare ale acestei *asocieri*: „relația cu Celălalt se bazează doar pe mine și nu va supraviețui dispariției sau plecării mele și a Celuilalt”, opinie bauman-iană care reafirmă „fragilitatea și vulnerabilitatea calității de a fi de neînlocuit”(*Ibidem*, p.123.). Filmul corespunde coordonatelor *eticii postmoderne*, pe care le particularizează și pe care le compară (în maniera lui Bauman) cu ideile *eticii mângâierii*, de confirmare lévinas-ciană a semnelor anticipatoare ale „viitorului prezent”, prin două strategii evidente: *fixarea* și *plutirea*. Ambele se regăsesc individualizate în/prin profilul mamei, atât prin anihilarea sentimentelor fluctuante, prin crearea siguranței și a unui climat de recunoștință cu privire la darurile iubirii (care reclamă interes, afecțiune, grijă și răspundere), cât și prin convenirea asupra unei modalități alternative de regăsire a siguranței pierdute(*Ibidem*, p.108.). *Plutirea* (a se revedea *scena levitației*) contracarează naivitatea care îi este atribuită mamei, printr-o strategie destinată, potrivit lui Bauman, doar celor puternici, certificând faptul că „iubirea este o bucurie continuă și un sacrificiu continuu”, dar, incontestabil, iubirea va prevala asupra celui de-al doilea element al relației.

Prototipul lui Jack (în ipostaza *eului moral, dezmembrat tehnologic*) potențează conceptualizarea giddens-iană cu referire la *relația pură* și la *dragostea confluentă*, oferind precizări privind începerea, menținerea sau continuarea relației sociale, cât și iubirea activă, imprevizibilă; ambele reprezintă, potrivit lui Bauman, „considerații morale care strălucesc prin absență”. *Intimitatea postmodernă* rezidă tocmai în aceste constructe, considerate supape de salvare și de eliberare de/din „constrângerile morale despre care se știe că motivează și obligă, în același timp, relațiile de iubire eu-tu”(*Ibidem*, pp. 115-116.). Scena finală a filmului pledează pentru asocierea aspectelor intrinseci acestei lumi, eternitate-efemeritate, pentru cultul familiei și re-compune *unitatea* universal-umană, fundamentată pe *iubirea împlinită*. Cadrul este unul metaforic, de supralicitare a valorilor simbolice ale plajei/deșertului, în care Mama își dăruiește Fiul (imaginea regândește scena premergătoare morții lui Isus pe cruce: [aici] Mama nu își recuperează/vede Fiul, ci îl dăruiește divinității), iar Jack devine martor și părtaș la propria revelație, asemeni lui Iov, în tăcere consimțită.

Referințe

- “*The Tree of Life*” *A Philosophical Film Review*, <http://www.scholarlarity.com/?p=1361>, 10 februarie 2012, accesat la 4 aprilie 2017;
- Bauman, Zygmunt, *Etica postmodernă*, Editura Amarcord, Timișoara, 2000;
- Bellamy, Jason, Ed Howard, *The Conversations: Terrence Malick Part II: The Tree of Life*, <http://www.slantmagazine.com/house/article/the-conversations-terrence-malick-part-2-the-tree-of-life>, 23 iunie 2011, accesat la 6 aprilie 2017;
- Edinger, Edward F., *Întâlnire cu Sinele*, Editura Nemira, București, 2014;
- Evola, Julius, *Tradiția Hermetică. Simbolismul ei, doctrina și „Arta Regală”*, Editura Humanitas, București, 1999;
- Jankélévitch, Vladimir, *Tratat despre moarte*, Editura Amarcord, Timișoara, 2000;
- Negri, Antonio, *Munca lui Iov: faimosul text biblic ca parabolă a muncii umane*, Editura Tact, Cluj, 2012;
- Potter, Gary, *The Tree of Life: A Film Review*, <http://catholicism.org/the-tree-of-life-a-film-review.html>, 31 mai 2012, accesat la 2 aprilie 2017;
- Pyle, Eric, *William Blake’s Illustrations for Dante’s Divine Comedy. A Study of the Engravings, Pencil Sketches and Watercolors*, McFarland & Company, Inc., Publishers, Jefferson, North Carolina, 2015;
- The Tree of Life*, regizor Terrence Malick, produs de Cottonwood Pictures, River Road Entertainment, Brace Cove Productions, 2011;
- Walzer, Michael, *In God’s Shadow: Politics in the Hebrew Bible*, Yale University Press, New Haven, 2012.